

גיליון מס' 100

פרשת לך לך

הקב"ה פונה לאברהם אבינו בתחילת הפרשה ואומר לו: "לך לך מארץך וממולדתך ומבית אביך". מסביר 'אור החיים' הקדוש כי הקב"ה ביקש מאברהם להתנתק מכל בית אביו, כולל מבן דודו – לוט. אלא, שרואים אנו כי אברהם עשה את ההפך הגמור: לא רק שהוא לא מרחיק את לוט ומגרש אותו, אלא אומר הפסוק הבא: "ויקח אברהם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו", ומשמע שלקח אותו מיוזמתו. וכיצד עבר על ציווי ורצון ה'?", שואל רבנו 'אור החיים' הקדוש. מתרץ הצדיק בישוב מבהיל: ידע אברהם כי עליו להרחיק את לוט ע"פ ציווי ה', אלא שלא יכל הוא לעשות זאת כעת, מפני שהיה נגרם בכך השפלה והכלמה ללוט. שהרי סתם לבוא אליו ולומר לו: 'עזוב אותי, ה' ביקש שאתרחק ממך ומכל המשפחה' – זה פוגע ולא ראוי. על כן, העדיף אברהם אבינו להתנתק עם קיום ציווי ה', עד אשר ימצא הזדמנות נאותה להיפרד מלוט בלי לביישו. וכלשון אור החיים הקדוש: "שלא דחפו עד שימצא המצאה שלא יכלימהו". ומתי הגיעה ההזדמנות לדחות את לוט? במריבת הרועים. רועי אברהם ולוט רבו, שזהו דבר טבעי ומצוי בין הרועים, ולמרות זאת, כותב הצדיק שכאן מצא אברהם סיבה להיתלות עליה ולבקש מלוט להיפרד, הגם שהיתה זו סיבה רחוקה ולא הגיונית. ומדוע? כי גם שה' מצוה אותך להתרחק ממישהו, חובה עליך לעשות זאת מתוך כבוד אליו ולא מתוך פגיעה ובושה. גם אם אתה חייב להרחיק בן, תלמיד או בן משפחה מפני שהוא מקלקל את הסובבים – עשה זאת מתוך כבוד ולא מתוך פגיעה. 'ישיבת 'כנסת חזקיהו' עברה טלטלות רבות עד שהוקמה. העיר היחידה שקלטה אותה בצורה יפה ולא התנגדה לה היתה 'כפר - חסידים' (רכסים של ימינו). למרות שראש המועצה לא היה דתי, אך הוא התייחס יפה לישיבה ועזר לה. לימים, פגש משגיח הישיבה הגאון הצדיק רבי אליהו לופיאן זצ"ל את ראש המועצה, והודה לו על היחס והעזרה הרבה לישיבה. או אז פנה אליו ראש המועצה ואמר: "ודאי מתפלא אתה על יחסי האדיב לישיבה... ובכן אספר לך את הסיבה לכך: נולדתי לבית דתי בפולין. הוריי מאד רצו שאלמד בישיבתו של 'החפץ חיים' בראדין, אלא שלעומתם, אני נמשכתי מאד לרחוב ורציתי להשקיע בציונות ובבניית הארץ. כיוון שלא יכולתי לסרב להם, נסעתי לישיבה בראדין, שם קיבל אותי 'החפץ חיים', בחן אותי ושוחח עמי. 'החפץ חיים' הבין שיש לי דעות מקולקלות וסירב לקבל אותי לישיבה. אלא, שטרם שעזבתי את ביתו, הוא פקד עליי להישאר וללון בביתו, כיוון שהרכבת הבאה יוצאת רק בבוקר. (איני יודע אם הציע לי לישון בתוך ביתו מתוך היותו בעל חסד גדול, או שפשוט לא רצה שאהיה אפילו לילה אחד עם תלמידיו שלא אשפיע עליהם).

המשך בעמוד הבא...

ה'חפץ חיים' הכין לי בעצמו ארוחה והציע לי מיטה לישון, בעוד הוא יושב ללמוד ליד השולחן. ידעתי כי מדברים עליו גדולות, והתרגשתי מאד מהתנהגותו. עשיתי עצמי כישן, ומבדל לעיני העצומות, 'עקבתי אחרי התנהגותו. בשעה מאוחרת, חש ה'חפץ חיים' כי קר מאוד בחדר, וחשש כי קר לי. הוא הוריד את מעיל הפרווה שהיה על גופו, כיסה אותי, ושב ללימודו. הוא היה אז מפורסם מאוד, ונחשב לגדול הדור, ואילו אני הייתי נער צעיר שלא הכירו, והולך בדרך אחרת ממנו ובהשקפות שונות, דבר שוודאי כאב וחרה לו מאד, ולמרות זאת דאג לכסותני במעילו האישי כדי שלא אסבול מקור. הרגשת החמימות שהשפיע עלי מעילו של החפץ חיים, לא משה ממני עד היום!" !לאנשים שמחנכים להתנהגות כזאת", סיים ראש המועצה "אני יכול רק לעזור, ודאי לא להפריע. "גם אם השני הולך בדרך מקולקלת, תתרחק ממנו אבל בצורה מכובדת שלא תפגע בו ולא תצער אותו. אברהם אבינו 'עברי' על ציווי ה' עד לרגע שיכל להרחיק את לוט באופן שלא יפגע ולא יתבייש. ! (טוב לחסות)

שבת שלום

ווארט של הודיה

כתב בספר "באר מים חיים" (בראשית מו,א): "ל...זה אומרו 'אודך כי עניתני ותהי לי לישועה' (תהלים קיח,כא), כלומר שאני מודה ומשבח לך בעת עניתני (מלשון עיני וצער) בשמחה, באמרי שהכל טובה וחסד הוא, ובזה 'ותהי לי לישועה', כלומר שהצרה נעשה לי ישועה ממש, כי נתהפך הדין לרחמים ממש."

לרפואת: בן ציון בן חיה רות
להצלחת: אורלין בת סוליקה, עוז בן שרה, מורן פניה בת אורלין, שמואל בן פניה פרומה, הודיה בת מורן פניה
לזרע קודש בר קיימא: מיכל נטלי בת סופיה עטרה, נטלי בת הניה
לזיווג הגון: ירדן לאה בת אורלין
לעילוי נשמת: אושר בן תמר, אליעזר בן שרה, יפה בת לאה, פניה פרומה בת דבורה, משה בן לאה, לאה בת יפה, רונן בן עדנה, שמחה בת ג'מילה, אברהם בן יפה, ניצה רחל בת שושנה

משיב הרוח

בימים אלו אנו מתחילים לשאול ולבקש גשמים לאחר המתנה של שבועיים וזאת כדי שעולי הרגלים שבירושלים יספיקו להגיע למקום מגוריהם, מבלי שהגשם ישבש את הגעתם הביתה. חז"ל עמדו על כך שזוהי ההוכחה הטובה ביותר ששבנו בתשובה. הכיצד!! לאחר חודש אלול וראש השנה הגענו ליוה"כ כשאנחנו מבקשים סליחה האחד מהשני. אך לאחר החגים, מי אמר שאכן חל בנו שינוי כל שהוא בעניין שבין אדם לחברו?! זוהי אם כן ההוכחה לכך אם כל אחד מוכן לוותר על שבועיים גשם בשדהו כדי שחברו יגיע הביתה ללא קושי הרי ששבנו בתשובה... לצערנו היום הדור תפוס בחשיבה שטחית, נצמדים לחדשות בקשב רב, ומה שהחזאים אומרים קודש קדשים הוא ל"ע. ממילא אין כבר צורך להתפלל על הגשם כי ממה נפשך אם אמרו שיהיה גשום למה לכוון בתפילה?! ואם אמרו שלא ירדו גשמים מה תעזור התפילה?!

משל שהביא אחד מגדולי הדור על כך:

יזמים מהעיר הגדולה הגיעו לכפר נידח על מנת להפעיל בו רכבת קלה. אנשי הכפר שרובם היו עגלונים פרימיטיביים היו חשדניים במקצת, ושאלו כיצד הרכבת תנוע? היכן יהיו הסוסים? המתכננים הבינו את הבעיה והסבירו להם שזה עובד על מנוע. הכפריים היו בטוחים שהסוסים יהיו מוסתרים היכן שהוא ועל כן המתינו לסיום הנחתם של המסילות. משהחלה נסיעת המבחן של הרכבת בעלת 10 הקרונות הנעה ללא סוסים, נאלצו חכמי הכפר לשכור שני חוקרים שיגלו היכן הסוסים... לאחר שבוע הגיעו החוקרים והודיעו כי כבר פתרו 90% מהתעלומה. לסקרנותם של מועצת החכמים השיבו: "התחבאנו בקרון האחרון וגילינו שהקרון שלפניו גורר אותו, עברנו לאחר ואף שם התגלה שהקרון שלפניו מושך אותו, וכך בכל 9 הקרונות שבדקנו עד הקטר "נו.. והיכן הסוסים?" פרצה השאלה. "זהו.. ענו החוקרים בגמגום "טרם הצלחנו להבין איך הקטר נוסע?.. אבל 10% לעומת 90% שפתרנו זה הישג הלא כן....?!"

והנמשל ברור מאליו :

מי שחושב שהגשם אינו מגיע מה' יתברך אלא תלוי בזרמים ורוחות המשפיעים על כיוונו וחוזקו, יישר כוח! הוא הצליח להבין איך הקרונות נוסעים אך לא השכיל לשאול את עצמו היכן הקטר?!... מי הוא "משיב הרוח ומוריד הגשם"?! ועל כך פתח הרמב"ם את ספרו הגדול משנה תורה: "יסוד היסודות ועמוד החכמות לידע שיש שם מצוי ראשון, והוא ממציא לכל הנמצאים". הבה לא נתעלם מן הקטר, נכוון בתפילתנו ונקבל גשמי ברכה...!

המשפט השבועי: כשאת מתחילה מחדש, את לא מתחילה מאפס , את מתחילה עם ניסיון.

לחיות אמונה

בפרשה שלנו, מיד אחרי שאברהם אבינו מנצח במלחמה עם ארבעת המלכים,

הוא מכונה "אברהם העברי". מה זה עברי? ולמה הוא מכונה אברהם העברי

דווקא בסמוך לזה שהוא ניצח במלחמה? אומר המדרש: שכל העולם היו בעבר אחד,

והוא בעבר אחר. התורה מכנה אותו ככה דווקא אחרי המלחמה, כי זה שהוא היה בעבר האחר – זה היה

הסוד שלו לנצח במלחמה. הוא נלחם עם ארבעה מלכים אדירים, שנלחמו בו עם נשק ועם הרבה חיילים.

באיזה כוח הוא ניצח אותם? בכוח זה שהוא עברי! אצל אברהם, "כל העולם כולו מעבר אחד" זה לא רק בני

אדם ודרך חיים, ושכולם ממשיכים לעבוד אלילים ולהשתחוות לפסלים והוא מעבר... זה זה, אבל זה לא רק

זה... אצל אברהם העברי, כל כוחות הטבע, כל הכוחות שנמצאים בעולם – הם מעבר אחד, והוא מהעבר

האחר. את מבינה? אברהם הוא עברי בכל רגע מחייו, בכל מציאות בחייו. הוא לא ראה חיילים – הוא ראה

רק את השם. כשנמרוד הכניס אותו לכבשן האש, הוא לא ראה אש – הוא ראה רק את השם. הוא מעבר

לטבע. כשיהודי חי כעברי, כל החיים שלו יכולים להשתנות... פתאום הוא מבין שכל המציאות זה השם, וזה

לא הרופא מרפא, וזה לא הבנק או המנהל בבנק, ולא השוטר שעל הבוקר החליט לעצור דווקא אותי, ולא

הבוס בעבודה... זה הכל רק השם. בספר חובות הלבבות מובא סיפור על יהודי שהיה מתפרנס מכתובה,

ומישהו שאל אותו: איך הפרנסה? ענה הסופר: "כל עוד היד שלמה – יש פרנסה..." באותו ערב נקטעה לו היד,

השם ירחם. אומר רבינו בחיי: למה חשבת שהיד שלך מביאה לך פרנסה? זה השם! חייבים לחיות קצת מעבר,

ובדור הזה, עם קצת התבוננות – את רואה שהכול מעבר לטבע. הפרנסה – זה לא פשוט, זה נס. החינוך של

הילדים בדור שלנו, זה נס. הבריאות, עם כל הרעל שאוכלים וששותים ושנושמים – זה נס... הכל מעבר לטבע.

רק צריך להפוך את זה לדרך חיים, לחיות את זה כמו שחי את זה אברהם אבינו. איך אברהם הכיר את השם?

אומרים חז"ל: שתי הכליות שלו נהיו לו כמו יועצים חכמים, הן יעצו לו – אמונה! וזה בא לו מבפנים". אף

לילות יסרוני כליותי..." עשרים וארבע שעות אמונה. לנשום אמונה, לחיות אמונה, לישון אמונה... וכך לזכות

לחיים שהם מעל ומעבר.

עוד מאמין אחד

הובא בשם הרב הגאון עובדיה יוסף זצ"ל מהי מעלתה של קירוב לבבות:

מסופר במדרש, פעם אחת אירח אברהם אבינו עובר אורח זקן בן תשעים שנה, ולאחר שאכל ושתה עמו

סעודת מלכים, אמר לו אברהם: "עליך להודות לבורא עולם על האכילה..."

הזקן לקח את הפסל שהיה בכיסו ונישקו בחיבה, החל אברהם לשכנעו במתק פיו ולהוכיח לו

בהרחבה, שיש בורא לעולם ותיבל דבריו בסיפורים ומשלים משכנעים במשך שש שעות רצופות, ולבסוף שוב

לקח הזקן את הפסל ונשקו.

מה עשה אברהם אמר לו הזקן שילך לו לדרכו לשלום, וכך נפרדו השנים.

מיד נגלה אליו הקב"ה במראה הנבואה ואמר לו: "אברהם אוהבי, תשעים שנה תמימות היה לי סבלנות

לחכות לזקן זה, אולי ישנה את דרכו לטובה, ואתה אין לך סבלנות ליותר משש שעות?!"

מיד רץ אברהם לקראת הזקן ואמר לו לסור לביתו, כי עתה עת ערב ויש חיות טרף מסביב, וכך אירח אותו

באדיבות ללינה.

למחרת בבוקר לאחר שהאכילו והשקהו, שוב ניסה לפקוח את עיני שכלו של הזקן.

ואכן לאחר כמה שעות של שכנוע, קם הזקן וזרק את הפסל לארץ וניפצו לרסיסים, וכך התווסף עוד מאמין

בבורא העולם...

הוי אומר שעמל רב ומתמיד היה על שכמו של אברהם אבינו.

ולא בחינם אמרו חכמינו (תוספתא הוריות ב' ז')

"כל המכניס בריה אחת תחת כנפי השכינה מעליו עליו כאילו יצרו ורקמו והביאו לעולם..."

פיך מפיק מרגליות

הלכות שמירת הלשון לאוין ז

ולפעמים עובר גם המספר בלאו של (ויקרא י"ט י"ז) "לא תשנא את אחיך בלבבך". כגון אם בפניו שלום ידבר את רעהו, ושלא בפניו מבאיש את ריחו בפני אחרים. ועל אחת כמה וכמה אם בפרוש מצווה להם, שלא ילכו ויודיעוהו וודאי עובר על לאו זה.

הלכות שמירת הלשון לאוין ח, ט

ולפעמים שהמספר עובר גם כן על לאו (ויקרא י"ט י"ח) של "לא תקום ולא תטור". כגון שיש לו שנאה עליו על דבר, שבקש ממנו לעשות לו טובה כגון הלוואה וכיוצא בזה, ולא היטיבו ועבור זה נוטר לו שנאה בליבו. וכשרואה אחר כך עליו דבר גנאי, מפרסמו בפנים אנשים. והוא עובר מתחילה על הנטירה בלב, על לאו "לא תטור". ואחר כך כשנוקם ממנו וסיפר עליו עבור זה הדברי גנות שראה עליו, עובר גם על לאו של "לא תקום". אלא צריך שימחה הדבר מליבו.

"כל השונה הלכות בכל יום – מובטח לו שהוא בן העולם הבא"

קידוש היום

כיבוד לקהל

כשיש שמחה בבית הכנסת כחתן או ברית מילה, ומכבדים את הקהל במיני מאכל, ישימו לב להביא כמות מספקת של עוגות, קוגל, בורקס וכיוצא, כדי שכל אחד יאכל לפחות כזית [27] גרם [דגן, ויצא ידי חובת "קידוש במקום סעודה". ואמנם המקילים לטעום רק מעט מהמגדנות פחות מכזית, יש להם על מה לסמוך. אך כשיגיעו לביתם, יקדשו שוב קודם הסעודה. והטעם שיש מקילים בזה, כי מצטרפים כאן שני ספקות: א. שמא מותר לטעום לפני הקידוש של הבוקר. ב. שמא כאשר המקדש עצמו סועד שם, ובשבילו היה "קידוש במקום סעודה", יכולים גם אחרים לטעום.

לא יודע לקדש

מי שאינו יודע לקדש קידוש היום (דהיינו שאינו יודע לברך 'בורא פרי הגפן) רשאי חברו לקדש לו, וישתה השומע רוב רביעית (41 גרם) יין, והמקדש אינו חייב לשתות (ואולם טוב שישתה המקדש, רביעית 81 גרם יין, אך אם כבר קידש לעצמו, די שישתה רוב רביעית.

מתוך השבת בהלכה ובאגדה

• יוסי, נהנית מההרצאה?

- כן, בעיקר מהסוף.

מה היה בסוף?

- כיבוד.

• לממהממה של חברת קוקה קולה יכול להיות ראש

הממשלה?

- כי יש לו הרבה קולות..

• איך קוראים למי שאומר ברמקול: "אחת, אחת שתיים..."
תשובה: סופר סתם